

Konferensrapport
Hermoupolis, Syros
2.-4. Juni 2017

Anne Okstad
Redaksjonen, Oslo

Struggling with integration

10th Syros Summer Workshop on
Psychoanalytic Psychotherapy Studies

Siden 1998 har *Syros summer workshop* vært en fast tradisjon annenhvert år. I den vakre hovedstaden Hermoupolis kombineres nærværet av den greske kulturen, nytelse av sommerværet, havet – og psykoanalytiske studier og diskusjoner. Det foregår alltid i det neoklassiske rådhuset hvor ordførere ønskes velkommen.

Arrangør er *The Hellenic Association of Child and Adolescent Psychotherapy*, den greske EFPP-organisasjonen for barn- og ungdomspsykoterapi, støttet av moderorganisasjonen. Workshopen ledes av psykoterapeuten, læreren og veilederen Effie Layiou-Lignos og psykiateren, psykoterapeuten og professoren John Tsiantis.

Fra starten av har medlemmer av EFPP og IPA fra hele Europa deltatt. Jeg hadde gleden av å delta for 5. gang.

Workshopen er organisert i halve dager med innlegg og gruppediskusjoner. På ettermiddag og

kveld er det mulighet for å knytte nye kontakter og utdype temaer i hyggelig selskap med kollegaer.

Årets tema var: *Struggling with integration*.

Innledere var Anasthasios Alexandridis, gresk barne- og ungdomspsykiater, forsker, utdannet i analytiker i Frankrike og opptatt av psykosomatikk. Hans presentasjon: *Shame through the body* åpnet workshopen.

Ann Horn, pensjonert barne- og ungdomspsykoterapeut fra Portman Clinic i London og blant annet tidligere leder av BAP (The British Association of Psychotherapists) sin psykoterapi utdan-

ning for barn og ungdom hadde hovedinnledningen 2. dag: *Children who use the body to cope with Trauma: Activity, gaze and the space for thought.*

Olympia Sklidi, gresk klinisk psykolog, barne og ungdomspsykoterapeut og veileder presenterte siste dag: *To everything there is a season: a time for being and a time for doing: the experience of shame.*

Alle innleggene omhandlet tidlige traumer – hvordan disse nedfelles i kropp og i indre strukturer. Fokus på kroppslig uro som forsvar mot overveldende traumatiske opplevelser, somatisering og ulike former for skam og skyld og arbeidet med å forstå og integrere i psykoterapi, ble tematisert teoretisk og med kliniske eksempler. Winnicotts beskrivelse av speilingen i mors blick og betydningen av morens tilpassede tilstedeværelse, omnipotensen og utviklingen av kreativitet og tenkning og kleiniansk forståelse av den tidligste utviklingen ble vektlagt i flere av presentasjonene. Likeså Bicks og Anzieu med flere sine teorier om den tidligste utviklingen. Det ble henvisning til relevant spedbarnsforskning (bland annet Tronic og Stern), forskning om traumer og nevrotenskap.

Workshopen beveget seg fra fransk orientert psykoanalytisk/psykosomatisk forståelse og arbeid med en voksen kvinne med tidlig traume og avvsningsproblematikk som utløste somatiske hemmende og skambelagte reaksjoner tidlig og i voksen alder, til multi traumatiserte barns bruk av kroppslig uro og blick som forsvar mot overveldende og ubearbeidet tidlig angst og skam – og til en utforskning av patologisk skam som begreper i forsøket på å forstå og arbeide med en totalt avvsningsproblematikk hos en ungdom.

Generasjonsperspektivet i forhold til vannskjøtsel, mishandling og overgrep trådte tydelig fram i flere av presentasjonene. Hvordan tilgjengelige gode objekter i omgivelsene og gode intellektuelle ressurser kan være forutsetning og styrke som muliggjorde integrering og heling.

Tidlig skam ble beskrevet og forstått som en fysiologisk reaksjon på overveldende sterkt angstprovoserende opplevelser – som stressreaksjoner, mens senere skam ble knyttet til overgang fra omnipotens til evne til tenkning.

Skam ble beskrevet som en uunngåelig følelse i utviklingen og sett i lys av ødipale konflikter. Mengden av overveldende opplevelser av skam/graden av traumer kan føre til at skammen blir patologisk og til behov for terapeutisk bearbei-

ding. Både den primære og den senere skam kan bli patologisk. Skam er knyttet sterkt til subjektet og er vanskelig å vise/avdekke. Den kan være førspråklig og vanskelig tilgjengelig. Skyld knyttes til bevist kommunikasjon og relasjon og åpner i større grad for reparasjon. Nivåene i og betydningen av gjennomarbeiding ble understreket av flere. Pierre Marty og den franske psykosomatiske skole ble presentert med en vektlegging av dynamikken mellom mentalisering og dementalisering illustrert som sirkelbevegelser som har det samme utgangspunkt. Det ble hevdet at klinisk praksis ofte viser symptomer på alle nivåer, men at det ofte er ett som er primært.

Containerfunksjonen og det langsomme arbeidet med skaperom for tanker ble godt beskrevet. Arbeid i overføringen og drømmer ble lagt fram og analysert.

I gruppene og i plenum etterpå arbeidet vi videre med å forstå begrepene tidlig og senere skam, patologisk skam, skam eller skyld – om en best kunne forstå kasus utfra de ulike begrepene og interageringen mellom dem.

Det var rik tilgang både i materialet og fra grekerne på assosiasjoner til gresk mytologi

Avslutningsvis informerte Effie Layiou-Lignos og John Tsiantis om at de fratrer som arrangementsansvarlig for workshopen og at de vil ta initiativ til at nye krefter overtar ledelsen om 2 år. Det er håp for at den gode og fruktbare tradisjonen fortsetter!

Anne Okstad

Redaksjonen, Oslo